

gaa ud fra, at man selv om det er for tredje Gang, vil høre disse Duffer. — I det jeg vender mig til de Bemærkninger, der kom fra det ærede Medlem for Næns (Verntsen), vil jeg i samme Sammenhæng, idet jeg henviser til denne Organisation, sige, at efter min Overbevisning saa vi de tvungne Jagprøver, men det er nok muligt, at vi maa saa dem ad den saakaldte frivillige Vej, og jeg kan kun gentage, hvad jeg sagde før, at det har sine Fordele, ja efter mit individuelle Syn kan dette maasse være det rigtigste. Maaste vil denne Sag blive et Opdragelsesmiddel til politisk Selvstændighed og Selvbevidsthed, som det godt kan være, at hele denne store Stand nok kan trænge til. Jeg anbefalede det før som en lempeligere Maade at gøre det paa at give dem Retten efter Loven, fordi jeg selv er fredelig anlagt og ubetinget vilde foretrække en fredelig Udvikling gennem Loven for den maatte i sine Enkeltheder mindre tiltalende Udvikling, som det vilde føre til, naar man skulde gennemføre denne Sag ad den saakaldte Frivillighedens Vej. Naar det ærede Medlem fra Næns før spurgte mig, hvad jeg vilde sige, naar Landboerne kom og forlangte tvungne Jagprøver, eller naar Agravforeningen forlangte tvungne Medlemsbidrag, saa vilde jeg ganske simpelt sige: Ja, naar Landbruget i sin Helhed ønsker det; saa forstaar jeg ikke, hvorfor jeg skulde modsætte mig det, og det samme gælder da, naar den danske Haandværkerstand har disse Duffer og paatager sig selv disse Byrder, som Jagprøverne ere. Naar altsaa Haandværkerstanden ønsker tvungne Jagprøver, forstaar jeg ikke, hvorfor andre Stænder have Grund til at modsætte sig dem. Det ærede Medlem fra Næns tillagde mig for øvrigt forfættelige Ytringer, som jeg ikke tror, at jeg har brugt, idet han mere gengav Tanker og Meninger, der have været fremfattede angaaende denne Lov, end Tanker, som jeg har fremsat, som f. Eks. det hele Spørgsmaal om Jufferi og Spørgsmaalet om, hvorvidt man virkelig kom til at saa dygtige Haandværkere igennem disse Jagprøver. Dette er en Side af Sagen, som jeg ikke har berørt i mit Foredrag, og hvorved jeg ogsaa tror, at man tidligere har gjort sig skyldig i Overdrivelse, naar man har berørt den. Der er imidlertid ikke egentlig nogen Modsigelse i den Sætning, som det ærede Medlem sagde, at jeg fremførte, nemlig at Jagprøverne stillede ringe Krav til Lærlingene og let kunde aflægges af alle, og at de dog vare et Gode, en Binding for Standen. Der er ikke nogen Modsigelse deri, fordi Jagprøven i sig selv ikke er det, der skal opnaas. Nej, det, der

skal opnaas, er en fagmæssig Udlæring, hvis Afslutning er Jagprøven, og det er ganske vist ikke Afslæggelsen af Jagprøven, som gør Lærlingen til den dygtige Haandværker i Mod sætning til den, der ikke har aflagt Prøven; det, der gør ham dertil eller giver ham Betingelserne derfor, er den fagmæssige Udlæring, der gaar forud for Jagprøven, og som nu ofte ikke finder Sted, men som man tør antage vil blive bethydelig styrket og forbedret, fordi den Tanke forespæder Lærlingen og Mesteren, at der til Slutningen skal aflægges Prøve, at Læretiden skal afsluttes med en Prøve og ikke kan endes paa en hvilken som helst Maade, som de maatte behage. Jeg tror, at den største Betydning ligger deri, og ikke saa meget i selve Prøvens Afslæggelse. Det ærede Medlem berørte, at vi nu havde en Lærlingelov, som i Virkeligheden sikrer Lærlingene en Uddannelse. Deri tror jeg, at det ærede Medlem tager fejl. Vi have ganske vist en Lærlingelov, og denne Lærlingelov paalægger Mesteren visse Forpligtelser, men det har mangfoldige Gange vist sig, at det ikke er muligt at saa disse Forpligtelser gennemførte lige over for Domstolene, saaledes at det f. Eks. ikke altid er muligt at finde, hvem der har Paataaleretten, ligesom der er andre praktiske Sider, som bevirke, at denne Lærlingelov ved mange Lejligheder har vist sig meget uheldig. Der findes ganske vist en Bestemmelse i Loven, som gaar noget i Retning af det, jeg har talt for, men det er en Bestemmelse, der staar paa en ganske underlig Maade i denne Lov. I § 16, Punkt 3, staar der nemlig nævnt som et af de Momenter, der giver en Lærling Ret til at hæve sin Kontrakt: „Naar Mesteren er fraværende fra Forretningen i over to Maanedes, uden at denne under hans Fraværelse ledes af en fagmæssig uddannet Mand.“ I denne Bestemmelse ligger aabenbart som Lovens Mening, at Lærlinguddannelsen skulde ledes af fagmæssig uddannede Mænd, men der er samtidig det behynderlige Forhold til Stede, at Mesteren selv ikke behøver at være fagmæssig uddannet. Der er f. Eks. ikke noget, der hindrer mig i i Morgen at nedlægge mig som Skraedermester, og saa kan jeg antage Lærlinge, hvilke Lærlinge ikke have lovlig Grund til at klage, fordi jeg ikke er fagmæssig uddannet; rejser jeg imidlertid bort i over to Maanedes, skal jeg sørge for, at det er en fagmæssig uddannet Mand, jeg sætter i Stedet, ellers kunne Lærlingene opsigte deres Kontrakter. Der er en behynderlig Modsigelse heri, men det, som jeg her har brugt for, og som jeg vil nævne, det er, at denne Bestemmelse — som enten er indkommen ved en